

Lani so se z nekaj izjemami za petino pocenile rudnine in minerali, še bolj železova ruda (40 odstotkov). Cene energetskih surovin so se skoraj prepolvile - v evrih za nekaj manj kot tretjino. Rast dolarja proti evru je ublažila padec cen za evropske porabnike. Nižje cene surovin pomenijo nižjo rast za države v razvoju. Od leta 2010 do 2015 se je njihova rast znižala s 7,1 % na 3,3 %, v tekočem letu naj bi rast po oceni Svetovne banke znašala 4 %. Dve tretjini padca cen nafte naj bi bila posledica povečane ponudbe, na kar ima močan vpliv odprtje iranskih naftnih polj. Pripravila: Analitska skupina SKEP GZS

Čile proizvede
1/3 bakra,

Kitajci porabijo
1/2 vsega.

 PASTI

Na udaru železova ruda in baker, nafta kmalu navzgor

Cena nafte bi lahko upadla na 20 dolarjev za sodček, a pri tej ceni večina proizvajalcev ne pokrije marginalnih stroškov črpanja, zato se bodo sčasoma vrnile na raven med 50 in 60 dolarjev.

Stela Mihajlović

»Z nizkimi cenami sta srednje in dolgoročna ponudba nafte ogroženi, saj so se investicije s strani naftnih podjetij močno znižale že lani, letos bo upad še večji. Primanjkljaj nafte bi znal ceno črnega zlata zvišati že v drugi polovici letošnjega leta,« napoveduje Miha Mihalj, upravljalca iz družbe ALTA Skladi.

Najbolj na udaru baker in železo

V zadnjih letih so se globalne proizvodne kapacitete povečevale skoraj izključno zaradi gospodarske rasti na Kitajskem, kar je v zadnjem obdobju privedlo do presežkov, predvsem pri železovi rudi in bakru. Zaradi težav kitajske ekonomije in posledičnega nezaupanja vlagateljev ni pričakovati hitrega okrevanja cen.

»Letos bodo najbolj na udaru cene bakra in železove rude, saj so bile pri teh narejene največje investicije oziroma projekti, ki so že v fazi obratovanja ali pa bodo šele začeli z izkopom,« napoveduje Miha Mihalj. Hkrati pa so nekatere surovine že pod nivojem stroškovne vzdržnosti proizvajalcev, zato veliko prostora za nadaljnji upad cen na daljši rok ni več.

Posledice za slovensko industrijo

Kako bodo ugodne surovinne razmere vplivale na slovensko industrijo? Ali so cene surovin že dosegle dno?

»Zaradi trenutne presežne ponudbe pri posameznih surovinah dodatna kratkoročna znižanja niso izključena,« meni Denis Mancevič, direktor za korporativno komuniciranje Skupine SIJ.

»Za področje proizvodnje primarnega aluminija je dejstvo, da raven prodajnih cen pri več kot polovici proizvajalcev ne pokriva proizvodnih stroškov. Tako je v svetu letno vsaj 30 milijonov ton primarnega aluminija proizvedenega z izgubo. Podobno velja za večino kovin, ki kotirajo na borzi,« pojasnjuje Zvone Banko, vodja strateške komercialne v družbi Talum.

Proti razmeram se borijo tako, da v cenovne modele strateško pomembnih surovin vgrajujejo formule, s pomočjo katerih poskušajo vzpostaviti soodvisnost gibanja nabavnih cen surovin in prodajnih cen končnih proizvodov.

Nekatere surovine so že pod nivojem stroškovne vzdržnosti proizvajalcev, zato veliko prostora za nadaljnji upad cen na daljši rok ni več.

»V skupini SIJ proizvajamo jeklarske izdelke za znane kupce, čemur prilagajamo nabavo surovin. Najbolj občutljivi izdelki imajo dodatek za legure, zato po enakih vzorcih kupujemo in prodajamo. V padajočem trendu še posebej pazimo, da optimalno upravljamo z zalogami,« dodaja Mancevič.

Polizdelki iz nafte se kar nočejo poceniti

Uporabljamo veliko termoplastičnih materialov, ki so produkt predelave surove nafte, vendar pa neposredne korelacije med ceno nafte in termoplastov ni - cene materialov se niso znižale toliko kot cene nafte. Ceno termoplastov, ki jih kupujemo za našo proizvodnjo, namreč še vedno najbolj regulira razmerje med ponudbo in povpraševanjem,« pojasnjuje Tomaž Korošec, izvršni direktor za nabavo v Gorenju, podobne izkušnje z zgodovinsko visoko ravno cen plastik pa imajo tudi v podjetju Adria Mobil.

Glede politike nabave surovin je Korošec povedal: »Uporabljamo različne ročnosti in oblike nabavnih pogodb, pogodbe s cenovno ovratnico, ščitenje ali zakup surovin, včasih pa opravljamo tudi strateške nakupe.« V Gorenju so odvisni tudi od drugih surovin, predvsem barvnih kovin in jeklene pločevine.

Karte meša tudi dolar

»Pri barvnih kovinah (baker, aluminij, nikelj) se lahko ščitimo z zakupi, pri pločevini pa imajo na ceno našega nabavnega produkta velik vpliv cene železove rude, odpadnega železa in premoga, kar vpliva na njeno končno ceno. Velik vpliv na naše cene ima lahko tudi nihanje tečaja ameriškega dolarja nasproti evru,« našteva Korošec. Napovedi namreč kažejo, da se bo tečaj gibal proti razmerju ena proti ena.

»Če bodo cene surovin še naprej padale, bomo sproti kupovali materiale po ugodnih tržnih cenah. V primeru rasti cen pa se lahko pri določenih surovinah, denimo aluminiju ali bakru, odločimo, da surovine zakupimo za daljše obdobje, s čimer preprečimo dvig cen polizdelkov, ki jih kupujemo,« pojasnjuje Uroš Zupančič iz sektorja nabave v Adrii Mobil. Zaradi kompleksnosti izdelkov so odvisni od velikega števila surovin - poleg plastike so to še jeklo,

aluminij, les in baker, do določene mere pa tudi od cen elektrike in stroškov dela v posameznih uvoznih državah.

Indeksi nabavnih managerjev

»Približno polovico polizdelkov kupimo v tujini, zato imajo te cene pogosto neposreden vpliv na cene prek povečanih variabilnih stroškov dobaviteljev,« dodaja sogovornik. Prav tako spremljajo indekse nabavnih menedžerjev (PMI) v državah, iz katerih uvažajo polizdelke, s čimer poskušajo uvideti in predvideti spremembe in se nanje pripraviti.

»Seveda pa cene lahko drastično spremenijo nepredvidljivi dogodki, incidenti ali objava izrednega stanja enega ali več proizvajalcev derivatov (force majeure), kot denimo marca lani, ko so se cene termoplastov drastično zvišale. Na to pa žal nimamo vpliva ne mi in ne naši dobavitelji,« je poudaril Korošec. gg

Povprečne spremembe cen surovin v 2015, v USD

	v odstotkih
Kmetijske surovine	-13,0
pijače	-7,7
hrana	-15,4
kava arabika	-18,0
čaj	0,0
kakav	2,5
ječmen	43,0
sladkor	-14,0
Rudnine in minerali	-20,0
železova ruda	-40,0
kositer	-27,0
fosfati	6,6
kalijev klorid	2,1
Energetske surovine	-45,0
nafta brent	-45,0

Vir podatkov: Svetovna banka

PASTI ⚠

Že lani obseg investicij s strani naftnih podjetij močno znižal, letošnji padec pa bo še večji, napoveduje Miha Mihalj, upravljaec iz družbe ALTA Skladi.

Podjetja se nameravajo pred nihanjem cen surovin zavarovati s terminskimi zakupi in zakupi opcij, letnimi pogodbami ter vgrajevanjem formul.

